

Primjeri partnerstva predškolske ustanove i roditelja

Živolić, Ana

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:616310>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-21**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI
FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

**PRIMJERI PARTNERSTVA PREDŠKOLSKE USTANOVE I
RODITELJA**

Završni rad

Pula, rujan 2019.

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI
FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

ANA ŽIVOLIĆ

**PRIMJERI PARTNERSTVA PREDŠKOLSKE USTANOVE I
RODITELJA**

Završni rad

JMBAG: 0303045076, redovita studentica

Studijski smjer: Preddiplomski stručni studij predškolskog odgoja

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Pedagogija

Znanstvena grana: Opća pedagogija

Mentorica: doc. dr. sc. Marina Diković

Pula, rujan 2019.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Ana Živolić, kandidat za odgojitelja predškolske djece ovime izjavljujem da je ovaj završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Ana Živolić

U Puli, 18. rujna 2019. godine

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, Ana Živolić dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj diplomski rad pod nazivom: „Primjeri partnerstva predškolske ustanove i roditelja“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 18. rujna 2019. godine

Ana Živolić

Sadržaj:

1.	Uvod.....	1
2.	Roditelj, odgojitelj i predškolska ustanova.....	2
2.1	Roditelji i obitelj.....	2
2.2	Predškolska ustanova.....	3
2.3	Odgojitelj.....	4
3.	Partnerstvo odgojitelja i roditelja.....	5
3.1	Suradnja i partnerstvo odgojitelja i roditelja i njihove razlike.....	5
3.2	Partnerstvo odgojitelja i roditelja.....	8
4.	Značaj rada – odgojitelji s obitelji.....	11
4.1	Suradnja s roditeljima.....	11
4.2	Oblici i obilježja suradnje i partnerstva s roditeljima.....	13
4.3	Značajke komunikacije između pomagača i onoga kome je pomoć potrebna.....	16
4.4	Obilježja suradničkog odnosa.....	17
4.5	Pristup instituciji.....	18
5.	Zajednički ciljevi roditelja i odgojitelja.....	19
5.1	Kako poboljšati odnos s djetetom.....	19
6.	Istraživanje.....	20
6.1	Cilj.....	20
6.2	Postupak.....	20
6.3	Uzorak.....	20
6.4	Instrument (anketa).....	20
6.4.1	Rezultati.....	21
6.4.2	Rasprava.....	22
7.	Zaključak.....	25
8.	Literatura.....	28

9. Sažetak.....	29
-----------------	----

1. Uvod

Središte djetetova života s kojim se dijete prvo susreće i u njegovom životu igra veliku ulogu je obitelj. Dijete ovisi o svojoj obitelji u svim aspektima njegova života, što započinje od najranijeg stupnja razvoja pa sve do odrasle dobi. Roditelj vlastitom djetetu pruža zaštitu, potporu, brine se o njemu. Današnja suvremena obitelj zbog užurbanog načina života najčešće ne može odgovoriti na sve dječje potrebe koje djetetu u najranijoj dobi trebaju biti pružene, te joj u tome pomaže predškolska ustanova. Predškolska ustanova vodi brigu o djetetu na kompetentan način. Pruža djetetu siguran prostor u kojem dijete samostalno uči i svakodnevno napreduje. Da bi rast i razvoj djeteta bio uspješan, važno je partnerstvo. Partnerstvo i suradnja uspostavlja se između odgojitelja i roditelja koja se razvija kroz aktivnu uključenost oba ili više sudionika.

Završni rad je kroz sva poglavlja usmjeren na definiranje primjera partnerskih odnosa i suradnje između odgojitelja u predškolskoj ustanovi, s jedne strane i roditelja s druge strane.

Cilj i svrha završnog rada je istražiti mogućnosti uspješne suradnje predškolske ustanove i roditelja, te nadasve naglasiti važnost partnerstva koja je neophodna za rast i razvoj svakog djeteta u važnoj dječjoj dobi, a to je predškolska dob. Predškolska dob je razdoblje djetetovog života u kojem dijete ima mogućnost samostalno se razvijati, sve uz veliku potporu odgojitelja i roditelja koji svakodnevno prate i potiču sve djetetove aktivnosti i radnje koje dijete savladava i usavršava.

2. Roditelj, odgojitelj i predškolska ustanova

2.1 Roditelji i obitelj

Roditelji su osobe koje djetetu osiguravaju osnovnu skrb i zaštitu, zadovoljenje potreba, pomoć, podršku, te vođenje kroz život. „To određenje govori i o samohranim majkama, očevima, rastavljenim, nevjenčanim, usvojiteljima, rođacima i sličnim mogućim tipovima roditelja“ (Milanović, 2014:34). Najvažnija prva osoba s kojom se dijete susreće je roditelj, koji kasnije postaje i njegov uzor kroz daljnji život.

Kompetentan roditelj je osoba koja ima potpunu kontrolu nad djetetovim životom, odnosno nad djetetom i njegova roditeljska uloga traje cijeli život. Rezultat je osjećaj zadovoljstva i sreće svakog roditelja. Roditelj svojom uključenosti u dječji život, koji započinje od rođenja djeteta, daje djetetu sliku osobe u kakvo ono želi izrasti. Roditeljstvo je izazov koji se može i zna prihvatiti, no za takav izazov je spremna samo ona osoba koja posjeduje potrebne vještine i koja djetetu pruža potporu od djetetovog prvog koraka, pa sve do kraja života.

Roditelji i drugi članovi uže obitelji najvažnije su osobe u djetetovu životu. I samim tim, s njima se dijete najviše poistovjećuje. Nešto kasnije, to su vršnjaci, odgojitelji i učitelji. Autorica Ljubetić (2014) govori kako je obitelj središte djetetova života i njegov prvi učitelj. Kao što svako živo biće ovisi o nekom, isto tako dijete ovisi o svojoj obitelji u svim životnim aspektima. Obitelj odgaja, obrazuje, usmjerava i poučava. Ono u obitelji čini prve korake, izgovara prve riječi, upija prve utiske o vanjskome svijetu, prima prve savjete i živi život ispunjen ljubavlju i pažnjom. Dijete se u obitelji osjeća zaštićeno i prihvaćeno, na nju se oslanja u svom tjelesnom, spoznajnom i socio-emocionalnom razvoju, te usvaja njene kulturne tradicije i vrijednosne orijentacije.

Autor Stevanović (2000) smatra da roditelji u odgoju djeteta imaju udio oko 70%, a preostalih 30% vrtić, škola i šira socijalna sredina. "Suvremena obitelj ne može sama podizati i odgajati dijete potrebna joj je potpora, briga i snaga šire društvene zajednice". Jedno od prvih djetetovih socijalnih okruženja jest predškolska ustanova (Petrović-Sočo, 1995:47).

2.2 Predškolska ustanova

"Predškolska ustanova ili „dječji vrtić“ je ustanova za obrazovanje djece najranije životne dobi koja služi kao prijelaz od kuće do početka višeg formalnog školovanja, gdje se djecu podučava da razviju osnovne vještine i znanja kroz kreativnu igru i socijalne interakcije. U većini zemalja vrtić je dio predškolskog sustava gdje djeca obično idu u vrtić između dvije i sedam godina, ovisno o lokalnim običajima". Brojna istraživanja pokazala su kako je predškolska ustanova itekako bitna za djecu i njihov razvoj, te se stoga preporuča roditeljima (Milanović, 2014:40-41).

Djeca svakodnevnim boravkom u dječjem vrtiću uče komunicirati, igrati se, te razvijati interakciju s vršnjacima na odgovarajući način. Odgajatelji u predškolskoj ustanovi pružaju razne materijale i aktivnosti kojima motiviraju djecu da raspoznaju slova i brojeve, te se krenu koristiti jednostavnim matematičkim i jezičnim radnjama.

Predškolsku ustanovu, nadalje, možemo nazivati i pojmom „Dječji vrtić - zajednica koja uči“ koju je autorica Slunjski (2014) vrlo detaljno opisala i kroz sve bitne segmente razradila.

Za djecu koja su prethodno više vremena provela kod kuće, odnosno provodila su vrijeme s bakama, djedovima ili jednim od roditelja, dječji vrtić služi kao sredstvo za odvajanje bez anksioznosti. Vrtić može biti njihova prva velika prilika za interakciju, što znači da djetetov boravak u vrtiću može donijeti samo dobro za njegov razvoj. Sve to znači da se na dijete kroz igru brinu osobe koje su školovane da socijaliziraju djecu i pomognu u njihovom razvoju, na kvalitetan odgojno-obrazovni način, te istovremeno djetetu pružaju sigurnost koja je iznimno važna u toj fazi odrastanja.

2.3 Odgojitelj

Odgojitelj¹ je stručna osoba koja sudjeluje u djetetovom odgojno-obrazovnom procesu kao aktivni inicijator i regulator. Odgojitelj je iznimno bitna osoba u djetetovom životu jer se dijete s njime poistovjećuje, oponaša ga, sluša, igra se i boravi s njim najveći dio vremena.

Odgojitelji kroz svakodnevnu pedagošku praksu stječu znanja i vještine. Prvenstveno znanja o djeci, njihovu rastu i razvoju, te djetetovim životnim potrebama. Odgojiteljeve vještine obuhvaćaju specifične manipulativne motoričke sposobnosti, verbalne sposobnosti, kao i sposobnosti pojedinaca da uspješno kontaktira, komunicira, održava odnose s roditeljima i potiče radnu atmosferu u skupini.

Autorica Petrović-Sočo (1995) navodi kako prava stručna kompetentnost zahtjeva od odgojitelja osjećaj kako on to zna i može. To znači da je, pri utvrđivanju odgojiteljske kompetentnosti, samoprocjena najvažniji faktor, a procjene drugih su dopuna. Javlja se zahtjev da samoprocjena bude strukturirana kako bi se mogla uspoređivati s drugim odgojateljima.

Odgojitelj je iz vidljive svakodnevne prakse aktivator svake djetetove aktivnosti i poticatelj djetetovog napretka u njegovom razvoju u predškolskoj ustanovi. Njegova je zadaća da kroz segmente igre u otvorenom i zatvorenom prostoru, te kroz grupne i individualne aktivnosti na različite načine potiče djetetovu usmjerenost za interese i razvitak osobnog izražavanja. Odgojitelj djetetu daje priliku da dijete istraži sve svoje interese i postepeno ih kroz igru usavršava.

Proučavajući literaturu dolazi se do zaključka kako je odgojiteljeve zadatak vrlo složen i nimalo lak. Zadatak odgojitelja u predškolskoj ustanovi jest da prati dječji razvoj, nego usporedno s tim samostalno procjenjivati mogućnosti odgojnog djelovanja roditelja i pružati potrebnu pomoć. Tako će odgojitelj svakodnevno mijenjati i obogaćivati svoje programe i sadržaje odgojnog djelovanja, kako bi ih postavio na osnove koje proizlaze od potreba djece.

1 Odgojitelj je osoba koja će kroz cijeli rad biti iskazana u muškom radu, ali označava oba roda (muški i ženski rod).

3. Partnerstvo odgojitelja i roditelja

3.1 Suradnja i partnerstvo odgojitelja i roditelja i njihove razlike

U domaćoj literaturi često se spominju dva termina za pojam suradnje roditelja i odgojitelja, a to su suradnja i partnerstvo. Međutim ta dva pojma ne mogu se poistovjećivati jer pojam suradnje ne uključuje sve aspekte određenja partnerstva i to: kvalitetan i kontinuiran odnos, jasno definiran zajednički cilj, kontekst vrijeme, te posebice, nužne preduvjete za ostvarivanje partnerskog odnosa.

Autorica Ljubetić (2014) navodi jasnu razliku između pojmova partnerstva i suradnje naglašavajući kako „suradnja razvija i njeguje površne i formalne odnose kojima koliko da su učestali ne mogu donijeti kvalitativne promjene.“

Nadalje ako se međusobna komunikacija obitelji i odgojno-obrazovne ustanove ne postavi na bitno drukčije osnove i ne promijeni se. Ono što je nužno promijeniti je odnos prema djetetu, odnosno, percepciju njegove uloge i dobrobiti.

"Temeljno obilježje suradničkih odnosa obitelji i ustanove jest hijerarhija odnosa, pri čemu ustanova zauzima viši položaj, što dovodi do neravnopravnosti partnera u odnosu". U suradničkom odnosu između ustanove i obitelji, najčešće dolazi do situacije kad se od djeteta očekuje da zadovolji interese i zahtjeve vrtića. Međutim tu su s druge strane roditelji koji također imaju velika očekivanja od djeteta sa svog gledišta. U situacijama gdje su u prvi plan stavljeni viši ciljevi poput društva, obitelji ili dječje ustanove, najčešće dolazi do zanemarivanja djetetovih potreba i potencijala. Takvi odnosi stvaraju samo privid kvalitetne suradnje, jer obitelj i ustanova ustraju na vlastitim ciljevima i zadaćama, ali istodobno, potiču dijete da ostvaruje ciljeve i zadaće onog drugog (Ljubetić, 2014: 88).

U partnerskom odnosu između obitelji i predškolske ustanove, obje strane smještaju djetetovu dobrobit, potrebe i kapacitete na prvo mjesto. U centar pozornosti stavljaju se isti interesi, ciljevi i zadaće. Njihova međusobna potpora jedni prema drugima uglavnom je s željom dostizanja svih djetetovih potreba. U tim situacijama dijete ima potporu s obje strane, te nesmetano raste i razvija se. Što je raniji i angažiraniji odnos obitelji i predškolske ustanove, to je bolji preduvjet budućeg uspjeha djece.

U suvremenoj se pedagoškoj literaturi sve češće, umjesto suradnje, nailazi na pojam "partnerstva roditelja i odgojitelja u odgoju". Time se želi istaknuti važnost ravnopravne komunikacije, dogovaranja i međusobnog uvažavanja u obavljanju zajedničke, složene zadaće odgajanja. "Odgoj, obrazovanje i razvoj djece neraskidno su povezani s obitelji. Iz toga slijedi: želimo li poticati djetetov optimalni razvoj i učenje, moramo imati djelotvornu komunikaciju s njegovom obitelji. Djelotvorna komunikacija između vrtića i obitelji utječe na bolje međusobno razumijevanje i povjerenje, te na izgradnju mostova između obiteljske i vrtićke kulture" (Tankersley, Brajković i sur., 2012: 49). Suprotno, ako obitelj i predškolska ustanova ne uspostave suradnju i ne razmjenjuju informacije o djetetu, te djeluju potpuno odvojeno.

Temeljne razlike u funkcioniranju suradničkih i partnerskih odnosa obitelji i odgojno-obrazovne ustanove prikazane su u Tablici 1.

Tablica 1²: Razlike između suradnje i partnerstva obitelji i odgojno obrazovne ustanove

Čimbenici	Suradnja obitelji i odgojno – obrazovne ustanove	Partnerstvo obitelji i odgojno obrazovne ustanove
Roditelji	Percipiraju se kao „druga strana“ u odgoju djece	Percipiraju se kao prvi „učitelji“ svoje djece
	Povremeno se uključuju u aktivnosti ustanove	Uključeni u sve aktivnosti ustanove
	Nedostatno informirani o svojim pravima/obvezama u svezi partnerstva s ustanovama	Dobro informirani o svojim pravima/obvezama u svezi partnerstva s ustanovom
	Dolaze u ustanovu po pozovu i/ili u točno određeno vrijeme (npr. dovođenje i odvođenje djece iz dječjeg vrtića)	Dobrodošli su u ustanovu bez ograničavanja vremena boravka u njoj
Odgojno – obrazovno osoblje (odgojitelji / učitelji / stručni suradnici)	Nedostatno osposobljeni tijekom formalnog obrazovanja za izgradnju partnerskih odnosa s obiteljima	Osviješteni i informirani o važnosti te kvalitetno osposobljeni za izgradnju partnerskih odnosa s obiteljima
	Pomanjkanje interesa za unaprjeđivanje kompetencija u području partnerstva	Pojačani interes za unaprjeđivanje kompetencija u području partnerstva
Ciljevi / zadaće / interesi	Pojedinačni, jednosmjerni, interesi „dviju strana“	Opći posebni, dvosmjerni u fokusu djeteta i njegova dobrobit
Senzibilitet odgojno – obrazovnog osoblja	Nedostatno senzibilizirani za potrebe obitelji	Izrazito senzibilizirani za potrebe obitelji
Odnosi	Hijerarhijski pozicionirani – roditelji imaju niži rang u odnosu na odgojno – obrazovno osoblje u ustanovi	Ravnopravni – roditelji partneri odgojno – obrazovnom osoblju u ustanovi
Komunikacija	Rijetka, nedostatno otvorena, površna i gotovo u pravilu javlja se s pojavom teškoća u djetetovom učenju i/ili ponašanju	Kontinuirana, otvorena, iskrena, podržavajuća, ravnopravna
Inicijativa	U pravilu, inicijativu ima ustanova	Inicijativa je obostrana i nadopunjujuća
Motivacija	Niska razina intrinzične motiviranosti za izgradnju partnerstva; suradnja najčešće „prigodničarska“ (teškoće s djecom, financijska pomoć, obveze prema ustanovi)	Visoka razina intrinzične motiviranosti za izgradnju i unaprjeđivanje partnerskih odnosa na svim poljima odgojno – obrazovnog rada
Aktivnosti obitelji i ustanove	Najčešće usmjerene na informiranje o djetetovim postignućima; instruiranje roditelja za pružanje pomoći djetetu oko domaćih zadaća	Aktivno sudjelovanje u izgradnji kurikuluma ustanove (planiranje, zajednički rad, evaluacija)
Obitelj – ustanova – lokalna zajednica	Percipiraju se kao odvojeni sustavi koji autonomno funkcioniraju i samo povremeno i po potrebi surađuju	Percipiraju se kao međusobno povezani sustavi u stalnoj interakciji i međudjelovanju

2 Izvor: Ljubetić M. (2014). Od suradnje do partnerstva obitelji, odgojno-obrazovne ustanove i zajednice, Element, Zagreb, str.7.

3.2 Partnerstvo odgojitelja i roditelja

Kod partnerstva između odgojitelja i roditelja može se dogoditi da odgojitelj ima teškoća u građenju partnerskih odnosa s djetetovim roditeljem. Odgojitelji su međutim u situaciji gdje je potrebno graditi međusobno partnerstvo roditelja i odgojitelja. Rezultati mnogobrojnih istraživanja pokazuju kako djeca čije obitelji imaju kvalitetne odnose sa predškolskom ustanovom u kasnijem obrazovanju ostvaruju bolje rezultate od ostalih vršnjaka. Ono što odgojitelji svakodnevno vide od roditeljstva se svodi na prizore jutarnjeg rastanka i popodnevnih susreta u predškolskoj ustanovi. Partnerstvo podrazumijeva veliko povjerenje, otvorenost i toleranciju, a prije svega objektivnost i sposobnost za razmjenu informacija. Autorica Milanović (2014:69) navodi: „Svaki puta kada odgojitelj razgovara s roditeljem on treba izaći iz svoje primarne odgojiteljske uloge i gledajući očima snimatelja predočavati ona zbivanja, one svoje i djetetove oblike ponašanja koji su roditelju dragocjen podatak, pokazatelj i putokaz“.

U istraživanju Tankersley, Brajković i suradnici (2012) govori se o šest načina uključivanja članova obitelji koje vrtići mogu ponuditi kako bi unaprijedili suradnju između vrtića, obitelji i zajednice, a to su:

1. roditeljstvo koje pomaže u usvajanju roditeljskih vještina i boljem razumijevanju djeteta,
2. komunikacija vrtića s obitelji i obrnuto,
3. volonterstvo koje omogućava obuke za uključivanje roditelja u volonterski rad vrtića,
4. aktivnost djece i roditelja kod kuće uz davanje informacija i ideja za aktivnost,
5. donošenje odluka koje se tiču vrtića,
6. suradnja sa zajednicom tj. integriranje usluga i resursa zajednice s resursima i uslugama koje pruža vrtić u cilju osnaživanja obitelji, obogaćivanje vrtićkog kurikulumu i unapređivanje dječjeg razvoja i učenja.

Partnerstvo obitelji, predškolske ustanove, škole i lokalne zajednice potrebno je nužno produbiti i proširiti znanje o partnerstvu kako bi ga se bolje razumjelo i na njega obratiti više pozornosti. Iz svakodnevnog života moglo bi se zaključiti kako su roditelji najčešće vrlo malo ili gotovo nikako upućeni u termin koji se koristi, a to je „partnerstvo“. Užurbani način života i velika količina informacija kojima se roditelji svakodnevno koriste, nažalost ne dopušta im da se dovoljno posvećuju odgajanju njihovog djeteta izvan vlastitog doma.

U nastavku rada detaljnije će se definirati pojam partnerstva predškolske ustanove i roditelja, sve u zajedničku svrhu poboljšanja i međusobnog djelovanja potrebno za djetetov siguran i ugodan boravak u dječjem vrtiću.

Partnerstvo podrazumijeva prvobitnu ravnopravnost uloga roditelja i odgajatelja. To svakako podrazumijeva prihvaćanje i uvažavanje osobnosti i sposobnosti drugih, i to ne samo odraslih nego i djece. Pretpostavlja i komplementarnost uloga: svaki je sudionik kompetentan u svom području.

"Prvi kompetentan sudionik je roditelj pri upoznavanju svog djeteta, ali i skupine djece s istim ili sličnim kulturnim, religijskim ili inim značajkama koji zajedno rastu s njegovim djetetom. Drugi, ali i ne manje važniji je kompetentan odgojitelj koji je u pedagoško-metodičkim znanjima vrlo bitna poveznica. Interakcija između roditelja i odgojitelja ima snažnu vezu" (Petrović–Sočo, 1995:67). Konkretnije bi značilo ukoliko svakodnevno i roditelji i odgojitelji prenose sve potrebne informacije u vezi djeteta, u krajnjem cilju moglo bi se djetetu pružiti kvalitetnije i raznovrsnije poticaje za rast i razvoj.

Uspostavljanjem međusobne suradnje između predškolske ustanove i roditelja, oba sudionika mogu naučiti više o djetetu, njegovim mogućnostima, osjećajima, interesima i ponašanju. Aktivna suradnja je preduvjet jačanju roditeljske i profesionalne kompetencije. Njezin krajnji cilj svakako je dobrobit djeteta, naime nužno je da roditelj i odgajatelj postanu zajednica s istim ciljevima, te jasnim i definiranim ulogama u odnosu na dijete. Ona ovisi o osobnosti svakog pojedinog djeteta, stručnosti odgajatelja i očekivanjima roditelja.

Od kontinuirane i dobre kvalitetne suradnje najveću korist ima dijete. Autorica Valjan-Vukić (2011) navodi kako dijete kroz aktivnu suradnju vrlo brzo stječe emocionalnu

vezu s osobama od povjerenja, najčešće s roditeljima, a onda i odgojiteljima, što je dobar temelj daljnjoj socijalizaciji. Ujedno stječe nova socijalna iskustva, osjećaj sigurnosti, osobne važnosti i povjerenje u druge, te slobodnije raste i razvija se po svim aspektima odgojno-obrazovne prakse.

Autorica Ljubetić (2014:61) objašnjava kako je dijete u predškolskoj ustanovi direktna poveznica roditelja i odgojitelja, koji sa njim zajedno uče i napreduju. Ono ne samo da povezuje, već i potiče suradnju i drugih suradnika u odgojno-obrazovnom procesu kao što su pedagozi, psiholozi, defektolozi. "Djetetova energija i volja za otkrivanjem novog, veliki je poticaj i aktivator mnogih odgojitelja i suradnika na još bolju povezanost sve s ciljem da se kompletna odgojno-obrazovna razina dovede na viši nivo u kojem svako dijete ima mogućnost rasti i sazrijevati po vlastitim željama".

4. Značaj rada – odgojitelji s obitelji

4.1 Suradnja s roditeljima

Snazno partnerstvo između odgajatelja i roditelja – obitelji, izuzetno je važno za dječji razvoj i učenje. Uvažavajući međusobne ulogu obitelji kao prve djetetove odgojno-obrazovne i socijalne sredine za učenje, odgajatelj povezuje vrtić i obitelj, odnosno zajednicu, i unapređuje kontinuiranu dvosmjernu komunikaciju. Različite strukture, podrijetlo, životni stilovi i karakteristike obitelji i zajednica u kojima djeca žive moraju se uzeti u obzir kako bi se podržao dječji razvoj i učenje. "Osjetljivost i spremnost da se izađe u susret obiteljima, ogleda se u različitim načinima na koje odgajatelj uključuje obitelj u proces učenja i razvoja njihove djece, te u život grupe i vrtića. Promicanjem djelotvorne interakcije između obitelji, vrtića i zajednice, odgajatelj potiče razumijevanje zajedničke odgovornosti za odgoj, obrazovanje i budućnost djece" (Gluščić, Pustaj, 2008:5).

Pozitivna komunikacija između roditelja i odgojitelja važna je zbog dobrobiti djece i njihovog socijalnog razvoja. Temelji sposobnosti djelotvornog funkcioniranja u socijalnim kontekstima polažu se u prvih pet do šest godina djetetovog života. Smatra se da rana interakcija djeteta s roditeljima, braćom i sestrama, a kasnije s odgojiteljima, vršnjacima, drugim odraslima te širom okolinom, u velikoj mjeri određuje razvoj socijalne ličnosti, odnosno način na koji će osoba funkcionirati u kasnijoj i odrasloj dobi. Za odgojitelje je ta činjenica važna, jer to znači da odgojitelj vlastitim modelom ponašanja može djetetu pomoći u socijalizaciji. Mnogi su načini i mogućnosti poticanja i razvijanja socijalne kompetencije u djeteta predškolske dobi. U pokušajima njezina poticanja bi trebali sudjelovati roditelji i odgojitelji zajedno, da bi djeca nastavila biti okružena istim obrascima ponašanja i djelovanja prema njima, odnosno u dječjem vrtiću i u svom domu. Potrebno je naglasiti važnost suradnje i partnerstva odgojitelja s roditeljima, te daljnje unapređivanje suradničkih i partnerskih odnosa kroz različite oblike i kroz akcijska istraživanja. Roditeljima, koji imaju veliku ulogu u razvijanju i jačanju socijalne kompetencije svoje djece, potrebna je pomoć, pravo usmjeravanje i podrška odgojitelja u socijalizaciji njihova djeteta, kao i pomoć njima samima. Roditelje je potrebno savjetovati, informirati što i kako činiti za boljitak svoga djeteta, i to u obliku seminara, radionica, igraonica i

savjetovališta. Potrebno je također osigurati roditelju da se ne osjeća napadnutim ili kritiziranim u vezi s odgojem svoga djeteta.

Prvi koraci u suradnji obitelji i ustanove mogu biti različiti: posjet djetetovu domu, posjet roditelja u vrtiću, organiziranje sastanka radi međusobnog upoznavanja prije djetetova polaska u vrtić.

Predškolska ustanova treba poticati, ohrabrivati, pomagati i upućivati roditelje u odgojnim nastojanjima. Vrlo je bitna suradnja roditelja i odgojitelja radi razmjenjivanja informacija o djetetu koje pozitivno utječu na djetetov razvoj. Ako obitelj i odgojitelj ne uspostave suradnju i ne razmjenjuju informacije o djetetu te djeluju podvojeno onda se radi o diskontinuitetu u odgoju.

Partnerstvom roditelja i odgojitelja želi se istaknuti važnost ravnopravne komunikacije, dogovaranja i međusobnog uvažavanja u obavljanju zajedničke, složene zadaće odgajanja. Partnerstvo roditelja i odgojitelja naglašava zajedničku odgovornost obaju čimbenika za odgoj djeteta, te se u odgoju upućuje na otvorenu dvosmjernu komunikaciju odraslih za dobrobit djeteta.

Da bi odnos roditelja i odgojitelja bio kvalitetan potrebno je međusobno poštovanje i uvažavanje, ravnopravnost, aktivno slušanje, neosuđivanje, dijeljenje informacija, fleksibilnost, otvorenu komunikaciju, vjerovanje itd.

Komunikacija roditelja i odgojitelja je jako važna kako za dijete tako i za roditelje i odgojitelje. Oni si imaju što reći, pokazati, pomoći, upozoriti kako bi dijete moglo rasti u sretnom okruženju.

U realizaciji programa odgojitelj, roditelj i djeca su istinski subjekti i ravnopravni partneri. Tu postoji i komplementarna suradnja u koju su svakodnevno uključeni i roditelji i odgojitelj. Obje strane svakodnevno s istim ciljem zajedno rade, realiziraju, obogaćuju i pospješuju sadržaje koje dijete samostalno odabire, te na taj način zajedno surađuju iako su međusobno odvojeni.

4.2 Oblici i obilježja suradnje i partnerstva s roditeljima

Autor Stevanović (2003) navodi da je u pedagoškoj znanosti afirmirano više oblika suradnje vrtića i obitelji. Ta suradnja je dvojaka:

- Informativna
- Programska
- Stvaralačka

Veći uspjeh u odgoju djece moguće je ostvariti programsko – funkcionalnom suradnjom obitelji i predškolske institucije.

Oblici suradnje su raznovrsni te kako bi komunikacija bila što kvalitetnija postoji nekoliko oblika suradnje:

- Individualni razgovor
- Kutić za roditelje
- Druženje roditelja, djece i odgojitelja
- Radionice roditelja, djece i odgojitelja
- Komunikacijski roditeljski sastanak.

Koncept partnerstva rezultat je niza znanstvenih istraživanja, ali i provjere njihovih rezultata u praksi. Osnovna obilježja partnerskog koncepta su:

- Roditelji su središnje i aktivne osobe u donošenju odluka i njihovoj implementaciji,
- Roditelji imaju jednake snage i stručnost,
- Roditelji su sposobni pridonositi funkcioniranju ustanove i primati od nje reciprocitet,
- Roditelji i profesionalci imaju zajedničku odgovornost.

Razvoj odnosa koji se temelji na povjerenju i poštovanju roditelja i djelatnika odgojno-obrazovne ustanove ključan je pri održavanju kvalitetnog partnerstva koji podupire obrazovanje djece, međutim taj odnos nije moguće graditi u velikim grupama niti na formalnoj razini. Ono što roditelje privlači i ono što im pruža osjećaj shvaćenosti i ravnopravnosti u partnerskom odnosu je osjećaj dobrodošlice,

prepoznavanje i pohvaljivanje angažmana i doprinosa obitelji, slušanje te primjereno i pravodobno odgovaranje na konkretne potrebe i brige koje roditelji imaju.

Kako bi shvatili svoje nedostatke u odgoju djece, svaki odgojitelj trebao bi sa svoje strane pokazati puno inicijativnosti i želje za kontinuiranom i učinkovitom suradnjom. Važno je sagledati omjer suradnje i razinu svoje stručne osposobljenosti za pripremanje, vođenje i plansku realizaciju raznih oblika suradnje s roditeljima. Suradnja predškolske ustanove i obitelji je vrlo značajna za pravilan rast i razvoj djeteta. Odgovornost je ključni pojam u razumijevanju partnerstva roditelja i odgojitelja.

Komunikacija između obitelji i odgojitelja pomaže u izgrađivanju uzajamnog razumijevanja i vođenja, te osigurava veću dosljednost u odnošenju prema djeci. Zajedničko planiranje između odgojitelja i obitelji potpomaže uspješnijim socijalizacijskim procesima, kao što su usvajanje higijenskih navika, razvoj odnosa u skupinama vršnjaka i uključivanje u školu.

Redovita dvosmjerna komunikacija služi za izmjenu informacija o djetetovim individualnim potrebama i razvojnom napredovanju. Roditelji se od strane odgojitelja informiraju i o tekućim sadržajima aktivnosti koje se provode u odgojnim skupinama, o svakoj promjeni programa unutar grupe i kada prelaze na više razine programa. O promjeni programa ne odlučuju samo odgojitelji već za to traže i mišljenje roditelja. Roditelji i odgojitelji trebali bi često razgovarati o dječjim uspjesima, iznenadnim provalama emocija, pokušajima kreativnosti itd.

Tablica 2³: Čimbenici otvorenosti za potporu i suradnju roditelja i odgojitelja

<p style="text-align: center;">DOPUSTITI</p> <p>Iskazivanje stava, mišljenja, osjećaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • U pojedinačnim odnosima (informiranje, savjetovanje, dogovaranje) • U kontaktu sa skupinom • Pisanim oblicima komunikacije • Drugim vidovima komunikacije (telefonom)
<p style="text-align: center;">PRIDATI VAŽNOST</p> <p>Iskazanu stavu, mišljenju, osjećaju problemu, njegovoj promjenljivosti sposobnostima za sučeljavanje s problemom i za njegovo rješavanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Usmjeravanjem pozornosti na ono što nam drugi poručuju • Davanjem do znanja da smo čuli, vidjeli, pročitali, razumjeli • Traženjem pojašnjenja ili drugih pojedinosti u svezi sa situacijom ili s osobom o kojoj se govori • Davanjem informacija o tome kako smo doživjeli, percipirali ono što je sadržaj poruke i koje smo zaključke iz toga izveli
<p style="text-align: center;">DJELOVATI</p> <p>S obzirom na druge, na problem, na situaciju, na sebe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pružiti potporu, pomoći osobi ili skupini • Tražiti pomoć za sebe ili druge • Suradivati radi postizanja zajedničkog cilja • Stvarati uvjete u kojima je problem moguće riješiti ili ostvariti cilj

3 Izvor: Milanović, M. (2014.): Pomozimo im rasti, priručnik za partnerstvo roditelja i odgojitelja, Golden marketing – tehnička knjiga, Zagreb, str. 72.

4.3 Značajke komunikacije između pomagača i onoga kome je pomoć potrebna

Kada roditelju pružamo pomoć ili potporu to znači da smo u posebnom odnosu s njime. Onaj koji traži pomoć je u emocionalnoj, duhovnoj, tjelesnoj ili materijalnoj neravnoteži i uz pomoć drugih se želi vratiti u uravnotežen položaj. Odgojitelj koji često i nesebično pomaže u opasnosti je da pomažući drugima zanemari svoje osobne potrebe. Bitno je da se taj neravnopravan odnos usmjeri na konkretan djetetov problem i konkretnu situaciju, a ne na ukupnu djetetovu ili roditeljevu osobnost ili na kompletan život onoga kome se pomoć pruža.

Važno je da pomagač jača osobu s obzirom na problem koji joj pomaže riješiti.

Roditelj koji traži pomoć:

- vjeruje da ne može sam riješiti svoj problem dok vi, ako ste spremni biti pomagačem, vjerujete u svoje sposobnosti za sudjelovanje u rješavanju tuđega problema
- konfuznoga je mišljenja i nedostaju mu mnoge informacije o situaciji u kojoj se nalazi i načinima na koje iz te situacije može izaći; pomagač, nasuprot tome, ima i potrebna znanja i kontakt sa stvarnošću iz koje uzima svoje podatke što mu mogu koristiti za rješavanje problema i pružanje potpore
- osjeća se napušteno, ranjivo, ima neugodne osjećaje, često se doima kao da je preplavljen vlastitim osjećajima. Pomagač je orijentiran na drugoga – on nastoji prepoznati i razumjeti tuđe osjećaje i suosjećati s onima koji su u nevolji.

Ta vjerovanja i osjećaji pojedinca kojemu pomažete su privremeno stanje. Cilj pružanja pomoći i potpore nije rast onoga koji pomaže nego rast i razvoj onoga kome pružamo pomoć.

4.4 Obilježja suradničkog odnosa

Kada želimo postići neki cilj, a svjesni smo da će uspješnost biti veća u zajedničkoj aktivnosti s jednom ili više osoba koje imaju interesa za ostvarivanje našeg cilja, tada dolazi do suradnje između nas i drugih osoba. S roditeljima možemo zajedno djelovati samo ako imamo povjerenja u sebe i njega.

Kako bi nas drugi razumjeli i kako bismo ostvarili kvalitetnu komunikaciju važno je biti „emocionalno pismen“ odnosno na razumljiv način iskazivati svoje osjećaje i znati prepoznati i razumjeti tuđe. Emocionalno pismen odgojitelj neće svoju komunikaciju s roditeljem lišiti emocija, nego će ih iskazivati na socijalno prihvatljiv i roditelju razumljiv način (ne zbunjujući, ne dvosmislen, ne negativno emocionalno obojen), odgojiteljev emocionalni iskaz neće preplaviti njihov odnos, nego će ostati ono što je bilo na početku „začin“.

„Emocionalno pismen“ odgojitelj prihvatit će roditelja kao osjećajno biće i nastojat će iščitati njegov socijalni iskaz. Odgojitelj ne treba uveličavati ili umanjivati važnost roditeljevih emocija, ne treba interpretirati njihovo značenje nego bi trebali više razmjenjivati misli i informacije o emociji. Uspjeh u stvaranju suradničkih odnosa i postizanju zajedničkih ciljeva između roditelja i odgojitelja ovisi o objektivnosti, spontanosti, bliskosti i povjerenju.

4.5 Pristup instituciji

Obitelji koje su zbog mentalnih, fizičkih, ekonomskih i drugih teškoća preopterećena te im je teško djelatnije se uključiti i brinuti o odgojno – obrazovnoj dobrobiti njihove djece smatramo onima kojima se teško pristupa. Između onoga što je osmišljeno i ponuđeno i onoga što obitelji žele i trebaju vrlo je vjerojatno da su odgojno – obrazovne ustanove te kojima se teško pristupa, a ne obitelji.

Mogući razlozi mogu biti:

- neusklađena temeljna vjerovanja o uključivanju obitelji
- stavljanje naglaska na brojnost i širenje informacija umjesto na građenje odnosa
- ograničeno poimanje roditeljske uključenosti.

Odgojiteljeva i učiteljeva vjerovanja koja omogućuju izgradnju kvalitetnog partnerstva obitelji i ustanove su:

- roditelji imaju snove o svojoj djeci i žele samo najbolje za njih, često izgleda drugačije, ali upravo roditelji koji žive u teškim prilikama žele svoju djecu poštediti života u neimaštini i stresu, a izlaz iz toga vide upravo u odgoju i obrazovanju.
- sve obitelji podupiru učenje kod svoga djeteta – (roditeljsko iskustvo, znanje, talenti, posao i sl., daje im alat i kapacitet da podupiru i ohrabruju svoju djecu u obrazovanju- razina te potpore varira te upravo stoga školsko osoblje treba podupirati roditelje i ohrabrivati ih.)
- roditelji i osoblje ustanove trebali bi biti ravnopravni partneri – (međutim praksa pokazuje suprotno: odnosi između obitelji i ustanove često se grade na neproporcionalnoj raspodjeli moći, pa se često roditelji osjećaju inferiorni u odnosu na osoblje ustanove. Osoblje pak, uskraćuje relevantne informacije roditeljima, učvršćuje taj stav u nastojanju da zadrži moć.)
- odgovornost za izgradnju partnerstva između obitelji i škole pripada školskim djelatnicima, a osobito ravnateljima.

5. Zajednički ciljevi roditelja i odgojitelja

Osnovni cilj suradnje roditelja i odgojitelja je dobrobit djeteta u svim aspektima njegovog razvoja (emocionalnog, tjelesnog, spoznajnog i govornog). Potrebno je zajedno surađivati komunikacijom, savjetima, druženjem u cilju odgovornosti za dječji razvoj. Cilj roditelja i odgojitelja je da posredno ili neposredno utječu na unapređivanje kvalitete života djeteta u obitelji i instituciji, te postizanju kontinuiteta u odgoju kako bi potaknuli djetetov cjelokupni razvoj. Djetetu treba omogućiti razvoj u sredini u kojoj će se osjećati prihvaćeno, voljeno, sigurno, zadovoljno i sretno. Potrebno je zaštititi dječja prava te postupati u najboljem interesu za dijete. Treba se dogovoriti oblik suradnje koji najbolje odgovara roditelju (sastanak, pisani oblik, razgovor i sl.).

Odnos u kojemu su definirani ciljevi obilježava:

- uzajamno poštovanje
- dijeljenje informacija, osjećaja i vještina
- zajedničko odlučivanje
- priznavanje individualnosti

5.1 Kako poboljšati odnos s djetetom

Važno je vjerovati djetetu, te treba tražiti samo istinu od njega jer dijete uči istinu od nas. (izmišljanje je dozvoljeno samo u granicama normale). Potrebno je razgovarati s djetetom, bilo kada, bilo gdje i o bilo čemu. Također je potrebno igrati se s djetetom. Odgojitelji i roditelji moraju učiti igre od djeteta te ga poticati u novim igrama jer dijete želi i od nas naučiti neke igre. Ono što dijete očekuje je da mu budemo podrška. Važno je poticati dijete na aktivnosti, ohrabrivati ga tijekom ostvarivanja i pohvaliti za konkretan rezultat. Treba biti strpljiv. Važno je imati vremena podijeliti radost doživljenog uspjeha ili saslušati njegove probleme, pomoći mu da ih riješi. Potrebno je uvažavati djetetove prijatelje. Roditelji i odgojitelji moraju voditi računa o zadovoljavanju djetetovih potreba, ali ne i želja. Važno je promatrati, uočavati, sudjelovati i reagirati. Roditeljska i odgojiteljska uloga veliki je izazov, potrebno ga je prihvatiti te se truditi biti što uspješniji.

6. Istraživanje

6.1 Cilj

Cilj istraživanja je bio ispitati mišljenje odgojitelja o zadovoljstvu partnerstva između roditelja i predškolske ustanove, u kojoj se mjeri provodi u odgojno-obrazovnom ustanovi, te ima li utjecaj na djecu.

6.2 Postupak

U anketi je sudjelovalo 14 odgojitelja koji su bili anonimno anketirani, sve u svrhu ispitivanja omjera u kojoj su mjeri odgojitelji zadovoljni međusobnim partnerstvom s roditeljima. Anketa se sastojala od šest pitanja na koje je trebalo odgovoriti, odnosno zaokružiti odgovor/e.

6.3 Uzorak

U anketiranju je sudjelovalo 14 odgojitelja. Anketni listić uručila sam svakom odgojitelju koji je bio voljan sudjelovati u istraživanju. Prije ispunjavanja ankete svaki odgojitelj je bio obaviješten kako je anketa potpuno anonimna, te da se njihovo ime i prezime nigdje neće spomenuti, te da će se njihovi odgovori koristiti isključivo u svrhu pisanja završnog rada.

6.4 Instrument (anketa)

U nastavku završnog rada bit će opisan instrument istraživanja, odnosno anketa koja je provedena u svrhu istraživanja. Odgojiteljima sam kroz anketu postavila nekoliko pitanja kako bi ustanovila u kojoj su mjeri odgojitelji zadovoljni međusobnim partnerstvom roditelja i predškolske ustanove. Pitanja su glasila: "O čemu najviše razgovarate s roditeljima?", „Koliko ste zadovoljni suradnjom/partnerstvom s roditeljima?", „Postoje li termini u kojima održavate individualne razgovore s roditeljima?", „Smatrate li da Vas roditelji shvaćaju kao stručnu osobu u radu, odnosno u odgoju njihovog djeteta?", „Postoje li vidljivi rezultati u rastu i razvoju

djeteta ukoliko je aktivna suradnja između roditelja i stručnog kadra?", "Tko potiče međusobnu suradnju/partnerstvo odgojitelji ili roditelji?"

6.4.1 Rezultati

Odgovitelji su na pitanje br. 1 „O čemu najčešće razgovarate s roditeljima?“ mogli zaokružiti više odgovora koji su im bili ponuđeni. Svi odgojitelji, odnosno njih 14 zaokružili su odgovor a) O konkretnom problemu/teškoći s djetetom u odgojno-obrazovnoj skupini. Na odgovor b) O pohvali djeteta, odgovorilo je 2 odgojitelja. Zatim 7 odgojitelja zaokružilo je odgovor c), pod tim odgovorom navode: „...kako razgovaraju o aktivnostima/radnjama koje je dijete savladalo“. Na odgovor d) odgovorilo je 10 odgojitelja koji razgovaraju o onome što roditelja/e zanima u vezi njihovog djeteta. Na ponuđeni odgovor e) Uopće ne razgovaramo, roditelj/i s je/su uvijek u žurbi niti jedan odgojitelj nije zaokružio kao tvrdnju sa kojom se slažu. Što bi značilo da razgovor između odgojitelja i roditelja uvijek postoji, samo ovisi o različitim situacijama i interesima dviju strana.

Na pitanje br. 2. „Koliko ste zadovoljni suradnjom/partnerstvom s roditeljima?“ odgojitelji su trebali zaokružiti isključivo jedan odgovor. Sukladno tome slijedi kako je na odgovor a) Zadovoljan/na sam dosadašnjom suradnjom, odgovorilo 6 odgojitelja. Njih 8 odgovorilo je b) Želio/la bih da je suradnja na višoj razini od dosadašnje. Niti jedan odgojitelj odnosno niti jedan od ispitanika nije zaokružio pitanje c) Nisam nikako zadovoljan/na suradnjom.

Na pitanje br. 3. „Postoje li termini u kojima održavate individualne razgovore s roditeljima?“ najveći broj odgovora pripalo je odgovoru a) Termine za individualne razgovore dogovaram osobno sa roditeljima po potrebi. Na to je pitanje odgovorilo 8 ispitanika. Na odgovor b) Roditelji mi se mogu obratiti u bilo koje vrijeme, uvijek sam im na raspolaganju odgovorilo je 6 odgojitelja. Na zadnja dva odgovora c) i d) nitko od ispitanika nije odgovorio.

Na pitanje br. 4. „Smatrate li da Vas roditelji shvaćaju kao stručnu osobu u radu, odnosno u odgoju njihovog djeteta?“, čak je 13 odgovora pripalo na odgovor a) Smatram da me shvaćaju kao vrlo kompetentnom osobom za rad s njihovim djetetom. Na odgovor b) Osobno primjećujem kako nisu zadovoljni sa mnom kao

stručnom osobom za odgoj nitko nije zaokružio. Samo 1 ispitanik odgovorio je na odgovor c) Primjećujem kako su u posljednje vrijeme puno zadovoljniji sa mnom kao odgajateljem, što je vrlo pozitivna i svakako motivirajuća poruka svakog odgajatelja koju mu roditelji u međusobnoj suradnji šalju.

Pitanje br. 5. „Postoje li vidljivi rezultati u rastu i razvoju djeteta ukoliko je aktivna suradnja između roditelja i stručnog kadra?“ najviše je ispitanika, njih 9 odgovorilo na odgovor a) Ukoliko su stručni kadar i roditelji uključeni u razvoj i rast djeteta rezultati su vidljivi, te je 5 ispitanika odgovorilo na odgovor b) Stručni kadar nema nikakvog utjecaja na razvoj i rast djeteta. Na odgovore c) i d) nitko od ispitanika nije odgovorio.

Na zadnje pitanje br. 6. „Tko potiče međusobnu suradnju/partnerstvo odgojitelji ili roditelji?“ svi su ispitanici odgovorili na odgovor a) Ja, kao odgojitelj u velikoj mjeri potičem suradnju/partnerstvo s roditeljima, što bi znači kako je svih 14 odgojitelja koji su odlučili pristati na anketiranje, odgovorili isto.

6.4.2 Rasprava

Odgojitelji su na provedenu anketu odgovarali na način da su trebali zaokružiti jedan od ponuđenih odgovora koji se nalazio na anketnom listiću za koji smatraju da je točan. Svaki odgojitelj bio je zasebno anketiran, te odgojitelji nisu bili unaprijed upoznati sa temom ankete. Pri završetku provedene ankete, sa svakim odgojiteljem ukratko sam popričala vezano za provedenu anketu. Najviše me zanimalo njihovo mišljenje vezano za anketu, kao npr. „Jesu li Vam pitanja iz anketa bila jasna?“, „Prije pristupanja anketi jeste li imali viziju kakva će Vam pitanja biti postavljena?“, te na samom kraju njihovo osobno mišljenje vezano za partnerstvo predškolske ustanove i roditelja. Temeljem prikupljenih podataka zaključujem kako je većina odgojitelja na sva pitanja odgovorila veoma slično ili čak isto na gotovo cijelu anketu. Na pitanje „O čemu najviše razgovarate s roditeljima?“ većina odgojitelja je odgovorilo o konkretnom problemu/teškoći s djetetom, te o aktivnostima/radnjama koje je dijete savladalo. Zanimljiv je bi odgovor „o pohvali djeteta“, na koje su mi odgojitelji osobno rekli kako roditelji sami hvale svoju djecu, te da su njihove osobne pohvale ponekad „nedovoljno“ shvaćene. Odgojitelji zaključuju kako komunikacija odnosno razgovor između odgojitelje i roditelja uvijek postoji, no sve ovisi o

situacijama i interesima dviju strana. Navode kako primjećuju da se razgovori uglavnom vode o onome što roditelje zanima u vezi njihovog djeteta.

Na slijedeće pitanje koje je bilo postavljeno u anketi, odgojitelji su uglavnom podijeljenog mišljenja, a pitanje je glasilo „Koliko ste zadovoljni suradnjom/partnerstvom s roditeljima?“. Pola odgojitelja je odgovorilo kako su zadovoljni dosadašnjom suradnjom s roditeljima, a ostatak odgojitelja kako bi htjeli da suradnja dosegne višu razinu od dosadašnje. Na ponuđeno „Nikako nisam zadovoljan/na suradnjom“ nitko nije zaokružio kao odgovor, što je ujedno i pozitivan i očekivani odgovor. Svaki odgojitelj smatra ukoliko suradnja nije dovoljno dobra, da se to najčešće i odražava na odgoj djeteta, što napominje i autorica Ljubetić (2014) kroz brojnu literaturu. Odgojitelji su u razgovoru nakon ankete najviše pažnje posvetili suradnji/partnerstvu s roditeljima za koju kažu kako je najvažniji faktor za napredak djece u predškolskoj ustanovi.

Slijedeće postavljeno pitanje glasilo je „Postoje li termini u kojima održavate individualne razgovore s roditeljima?“. Najviše je odgojitelja odgovorilo kako termine za individualne razgovore dogovaraju osobno sa roditeljima po potrebi, te da im se roditelji mogu obratiti u bilo koje vrijeme. Zanimljivo je što niti jedan odgojitelj nije odgovorio da nema potrebu za individualne razgovore, te da koristi isključivo metodu grupnih razgovora. S odgojno-obrazovne strane takvo mišljenje odgojitelja je vrlo profesionalno iz razloga što bi odgojitelji uvijek trebali poticati roditelje na individualni razgovor s stručnim kadrom predškolske ustanove. Jedan odgojitelj je na samom kraju anketiranja iznio svoje mišljenje u kojem smatra da odgojitelj kao stručna i kompetentna osoba treba znati primijeniti i uvidjeti u kojim je situacijama potreban individualni oblik razgovora ili grupni razgovor. Napominje kako se to nauči kroz godine rada i boravka u predškolskoj ustanovi, te da to sve ovisi i o samom odgojitelju.

„Postoje li vidljivi rezultati u rastu i razvoju djeteta ukoliko je aktivna suradnja roditelja i stručnog kadra?“ je pitanje na koje je devet ispitanika odgovorilo da ukoliko su stručni kadar i roditelji uključeni u rast i razvoj djeteta, da su rezultati vidljivi. Vrlo je zanimljiv odgovor u kojem je pet ispitanika odgovorilo kako stručni kadar nema nikakvog utjecaja na rast i razvoj djeteta. Ovo pitanje sa sobom povlači niz pitanja, od kojih je samo jedno smatraju li se odgojitelji dovoljno dobrim stručnim

kadrom u odgojno-obrazovnoj instituciji, ili smatraju da bi na svojem osobnom usavršavanju trebali još poraditi kako bi dosegli razinu kompetentnog stručnog kadra.

Za sam kraj ankete odgojiteljima je bilo postavljeno pitanje „Tko potiče međusobnu suradnju/partnerstvo odgojitelji ili roditelji?“. Svi su ispitanici odgovorili da odgojitelji u velikoj mjeri potiču suradnju/partnerstvo s roditeljima. Odgojitelji su na ovo pitanje odgovorili kako kažu „iz vlastitog iskustva“ jer smatraju da su oni veliki poticatelji i aktivatori međusobne suradnje u dječjem vrtiću, te primjećuju ukoliko su oni kao odgojitelji u suradnji aktivni da na taj način potiču i roditelje na bolji rast i razvoj djece.

Kroz prikupljene podatke iz ankete koje sam provela za potrebe pisanja završnog rada na temu „Primjeri partnerstva predškolske ustanove i roditelja“, zaključujem kako su mi prikupljeni odgovori odgojitelja nisu poslužili samo u svrhu detaljnijeg analiziranja ankete, već i za savjete odgojitelja koje ću kroz osobni rad s djecom u predškolskoj ustanovi sama moći primijeniti. Time zaključujem kako je suradnja između samog stručnog kadra veoma bitna stavka koje je ključan segment u kasnijoj suradnji/partnerstvu s roditeljima.

7. Zaključak

Roditelji su osobe koje djetetu osiguravaju osnovnu skrb i zaštitu, zadovoljenje potreba, pomoć, podršku te vođenje kroz život. Uslijed današnjeg načina života i rada jedno od prvih djetetovih socijalnih okruženja jest predškolska ustanova. Djeca pohađaju predškolske ustanove kako bi naučila komunicirati, igrati se te razviti interakciju s drugima na odgovarajući način. U predškolskim ustanovama rade stručne osobe koje iniciraju i reguliraju djetetov odgojni proces.

Roditelj i odgojitelji zajedno surađuju i grade partnerske odnose u odgojnom procesu djeteta. Cilj roditelja i odgojitelja je da posredno ili neposredno utječu na unapređivanje kvalitete života djeteta u obitelji i instituciji, te postizanju kontinuiteta u odgoju kako bi potaknuli djetetov cjelokupni razvoj.

Temeljem ankete na koje su odgojitelji anonimno odgovarali, moglo bi se zaključiti kako je suradnja između odgojitelja i stručnog kadra unutar dječjeg vrtića na vrlo visokoj razini. Na sva ponuđena pitanja odgojitelji su vrlo u pozitivnom odgovorili, te bi to značilo da je svaki odgajatelj zasebno vrlo zadovoljan na način kako roditelji i odgojitelji komuniciraju i surađuju.

Prilog 1.

Anonimni odgovori odgojitelja koristit će se za procjenu kvalitete partnerstva roditelja i predškolske ustanove, koji će poslužiti u pisanju završnog rada na temu „Primjeri partnerstva predškolske ustanove i roditelja“, te se neće koristiti u nikakve druge svrhe. Unaprijed zahvaljujem na suradnji!

Studentica: Ana Živolić

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

ANKETA ZA ODGOJITELJE

1. O čemu najčešće razgovarate s roditeljima? (moguće je zaokružiti više odgovora)

- a) O konkretnom problemu/teškoći s djetetom u odgojno-obrazovnoj skupini
- b) O pohvali djeteta
- c) O aktivnostima/radnjama koje je dijete savladavalo
- d) O onome što roditelja/e zanima u vezi njihovog djeteta
- e) Uopće ne razgovaramo, roditelj/i je/su uvijek u žurbi

2. Koliko ste zadovoljni suradnjom/partnerstvom s roditeljima?

- a) Zadovoljan/na sam dosadašnjom suradnjom s roditeljima
- b) Želio/la bih da je suradnja na višoj razini od dosadašnje
- c) Nisam nikako zadovoljan/na suradnjom

3. Postoje li termini u kojima održavate individualne razgovore s roditeljima?

- a) Termine za individualne razgovore dogovaram osobno sa roditeljima po potrebi
- b) Roditelji mi se mogu obratiti u bilo koje vrijeme, uvijek sam im na raspolaganju

- c) Termini su dogovoreni unaprijed i toga se svi pridržavamo
- d) Nemam potrebu za individualne razgovore, koristim metodu grupnih sastanaka

4. Smatrate li da Vas roditelji shvaćaju kao stručnu osobu u radu, odnosno u odgoju njihovog djeteta?

- a) Smatram da me shvaćaju kao vrlo kompetentnom osobom za rad s njihovim djetetom
- b) Osobno primjećujem kako nisu zadovoljni sa mnom kao stručnom osobom za odgoj
- c) Primjećujem kako su u posljednje vrijeme puno zadovoljniji sa mnom kao odgojiteljem

5. Postoje li vidljivi rezultati u rastu i razvoju djeteta ukoliko je aktivna suradnja između roditelja i stručnog kadra?

- a) Ukoliko su stručni kadar i roditelji uključeni u razvoj i rast djeteta rezultati su vidljivi
- b) Stručni kadar nema nikakvog utjecaja na razvoj i rast djeteta
- c) Roditelji nisu ti koji utječu na razvoj i rast djeteta, potreban je stručni kadar
- d) Dijete samostalno uči od okoline u kojoj se nalazi i nije potrebna suradnje roditelja i stručnog kadra da bi rezultati bili vidljivi

6. Tko potiče međusobnu suradnju/partnerstvo odgajatelji ili roditelji?

- a) Ja, kao odgojitelj u velikoj mjeri potičem suradnju/partnerstvo s roditeljima
- b) Ja, kao odgojitelj svjesno znam da ne potičem suradnju/partnerstvo s roditeljima
- c) Roditelji sami potiču zainteresiranost za suradnju/partnerstvo s odgojiteljima
- d) Roditelji na nikakav način ne pokazuju interes za suradnju/partnerstvo s odgojiteljima

8. Literatura

1. Gluščić, J., Pustaj, M. (2008). *Priručnik za roditelje i odgojitelje*. Jasterbarsko: Vlastita naklada – Jasenka Gluščić.
2. Ljubetić, M. (2009). *Vrtić po mjeri djeteta, priručnik za odgojitelje i roditelje*. Zagreb: Školske novine.
3. Ljubetić, M. (2014). *Od suradnje do partnerstva obitelji, odgojno-obrazovne ustanove i zajednice*. Zagreb: Element.
4. Milanović, M. (2014). *Pomozimo im rasti, priručnik za partnerstvo roditelja i odgojitelja*. Zagreb: Golden marketing – tehnička knjiga.
5. Miljak, A., Vujičić, L. (2002). *Vrtić u skladu s dječjom prirodom „Dječja kuća“*, Rovinj: Grafomat – tiskara Rovinj.
6. Milanović, M.: *Priručnik za partnerstvo odgojitelja i roditelja u programu psihosocijalne potpore djeci predškolske dobi*. Zagreb: Filozofski fakultet, str.1.
7. Mlinarević, V., Tomas, S. (2010). Partnerstvo roditelja i odgojitelja – čimbenik razvoja socijalne kompetencije djeteta. *Magistra ladertina*, 5(5), 143-158.
8. Petrović-Sočo B. (1995). Ispitivanje stavova roditelja o suradnji s dječjim vrtićem. *Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja*, 4(4-5), 613-625.
9. Stevanović, M. (2003). *Predškolska pedagogija*. Rijeka: Andromeda d.o.o.
10. Valjan-Vukić, V. (2011). Razvijanje kulture predškolske ustanove zajedničkim djelovanjem roditelja i odgojitelja. *Magistra ladertina*, 6(1), 83-98.

Mrežne stranice:

<http://www.ffzg.unizg.hr/usp/download/cetvrta-godina/sedmi-semestar/partnerstvo-obilji-iodgojno-obrazovne-ustanove/Milanovic,%20M.%20-%20Pomozimo%20im%20rasti%20%20prirucnik%20za%20partnerstvo%20odgojitelja%20i%20roditelja.doc> (27.09.2015)

9. Sažetak

Primjeri partnerstva predškolske ustanove s jedne strane i s druge strane roditelja, te njihov utjecaj na odgoj i razvoj djeteta, tema je ovog završnog rada. Roditelj je najvažnija osoba u djetetovom životu, te osoba koja dijete treba usmjeravati i zaštititi. Danas je uslijed užurbanog načina života i uvjeta rada, roditeljima je potrebna pomoć i podrška. Mjesto gdje dijete može slobodno rasti i sazrijevati u skladu sa svojim dječjim potrebama je predškolska ustanova. U predškolskoj ustanovi dijete se upoznaje s odgojiteljima, te su oni ujedno i djetetovi najbolji prijatelji od kojih dijete svakodnevno uči i zajedno sa njima raste. U svrhu ispitivanja zadovoljstva međusobne suradnje predškolske ustanove i roditelja, provedena je anketa. Cilj je bio ispitati i utvrditi mišljenje odgojitelja o partnerstvu između dječjeg vrtića i roditelja. Anketa je provedena na 14 odgojitelja. Rezultati pokazuju i potvrđuju pretpostavke da odgojitelji imaju pozitivno mišljenje o obliku suradnje koje primjenjuju u dječjem vrtiću, te pozitivna mišljenja o međusobnom partnerskom odnosu s roditeljima.

Ključne riječi: partnerstvo, suradnja, odgojitelj, roditelji, dijete, anketa, mišljenje

Summary

Examples of partnerships between preschool institutions on the one hand and parents on the other side, their impact on child raising and development are the main topics of this final work. The parent is the most important person in the child's life, and the person that the child needs to direct and protect. Today, due to the hasty lifestyle and working conditions, parents need help and support. A place where a child can grow freely and mature in accordance with his or her child needs is a preschool institution. At preschool, the child meets with the educators, and they are also child best friends, persons from whom the child learns daily and grows with them. An questionnaire was conducted to examine the satisfaction of the mutual co-operation between the preschool institution and the parents. The aim was to examine and determine the educator's opinion on the partnership between the kindergarten and the parents. The questionnaire was conducted with 14 educators. The results of the questionnaire demonstrate and confirm the assumptions that educators have a positive opinion of the form of co-operation applied in the kindergarten and positive opinions on the mutual partnership with the parents.

Keywords: partnership, cooperation, educators, parents, child, questionnaire, opinion